

Széchenyi István gr.

Szécsi Ferenc dr.

rögös pályáján hazafias önfeláldozással támogatta.

Széchenyi István gr. (sárvári és felsővidéki), a „legnagyobb magyar”, a Magy. Tud. Akadémia megalapítója, közmunka- és közlekedésügyi miniszter, sz. 1791 szept. 21-én, Bécsben, megh. 1860 ápr. 8-án, Döblingben. Már 1825-ben védelmébe veszi a nemzeti nyelv ügyét, majd 1832-től élénken agitált egy állandó fővárosi magyar színház alapítása érdekében, mert jól tudta, hogy a színház elsősorban terjeszti az erkölcsöt és izlést, a nyelv tisztaságát és a nemzeti érzés fontosságát; de ezenkívül a magyarosodást is előmozdítja; erre pedig nagy szükség volt a 18. század elején, mert a főváros német jellegű volt; két német színház hirdette itt a germán szellemet. 1831 aug. havában Pest megye rendei állandó színbizottságot alkottak, melynek egyik buzgó tagja Sz. is volt, aki ezentúl élénk tevékenységet fejtett ki a nemzeti színjátszás érdekében. A fővároshoz méltó színházat akart építeni még pedig oly helyen, hol az a főváros szépségét emelné. 1832-ben egy röpiratban, („Magyar Játékszínről”) azt írja, hogy nemcsak egy színházat kell emelnünk a fővárosban, hanem minden nagyobb városban egyet, de addig is egész erőnkkel a pestit kell megteremtünk, még pedig közerből, s mivel jól ismerte nemzetét, nem közadakozás útján, hanem részvénytársasági alapon s a német színház 628.000 forintjával szemben csak 200.000 forintot akar jegyeztetni részvénytökéül s ebből is csak a fele fordíthatná az építésre és berendezésre. A színházat a mai József-térre tervezte (ugyanide szánta az Akadémia palotáját és a városházát). Ime, Sz. még nem mert nemzeti színházra gondolni! Viszont röpirata a legapróbb részletekig kidolgozza a színházalapítás — és építés tervét. Tudvalevő, hogy Széchenyi e javaslatát nem fogadták el s a színház nem részvénytársasági alapon keletkezett, hanem Pest vármegye vette kezébe a dolgot, de fölkérte Széchenyit, hogy készítsen számára javaslatot arra nézve, mint lehetne megindítani a munkálatokat. Széchenyi, noha nem értett egyet a

megyei színház tervével, sem a hely nem tetszett neki, ahova a színházat szánták, szívesen rendelkezésére bocsátotta a megyének erejét. A közel jövő igazolta Széchenyit: a pesti szintársulat az 1837-ik évben megnyitott színházban csakhamar pénzügyi zavarokba jutott s a vármegye nem tudott rajta segíteni s az 1839—40. országgyűlés, Széchenyi intenciói szerint, országos pénzsegélyt szavazott meg a színháznak — ezóta velsi színházunk a Nemzeti Színház nevet. 1833-ban pályakérdést ír ki: „Miképpen lehetne a magyar játékszín Budapesten állandóan megalapítani?” (A nyertes Fáy András lett.) A nagy reformátor emlékezetére a M. Tud. Akadémia alapításának 100 éves évfordulója alkalmából, 1925 nov. 8-án, a Városi Színház díszelőadást tartott Szász Károly prológusával, utána a „Sárga csikó” került színre. (Erődi Jenő.)

Szécsi Erzs, énekesnő, sz. 1899 jul. 3-án, Budapesten. Színészakadémiát végzett, azután dr. László Gézánál tanult énekelni. 1918-ban lépett a színpályára. 1923-ban Miskolcon operett-primadonna, utána Kaposvárra hívták. 1924 jun. 18-án bemutatkozott a Magyar Színházban, a „Frou-Frou” c. vj-ban, nagy siker mellett. Ez időben a Királyi Színház is szerződtette. 1930-ban Debrecenben működik. Főbb szerepei: Frasquita, Cirkuszhercegnő, Legkisebbik Horváth-lány, Repülj, Fecském-ben a főnői szerep, Náni, Alexandra, Sibyll, Marica grófnő, Glavari Hanna (Víg özvegy), Eurydike (Orfeusz), Rosalinda (Denevér) stb.

Szécsi Ferenc dr. író, kir. közjegyző, kormányfőtanácsos, sz. 1861. május 16-án, Pesten. Középiskoláit Budapesten, a jogot részben itt, részben a lipcsei egyetemen végezte. 1886-ban ügyvédi oklevelet nyert. Beutazta majdnem egész Európát és a Kelet egy részét. Irodalmi tevékenységét 1878-ban kezdte meg és részben „Franciscus” álnév alatt tárcákat, színírálatokat, stb. írt a Pesti Hírlap, Pesti Napló, Egyetértés, Budapesti Hírlap, Fővárosi Lapok, Pester Lloyd és a Magyar Hírlap című lapokba.